

Paikallisuudella paremmaksi

Paikallisen kehittämisen ohjelma
vuosille 2021 – 2024

Suomen Kylät

Sisällysluettelo

**Suomen Kylät
Finlands Byar**

Saatteeksi

Luku 1:
Muuttuva toimintaympäristö

Luku 2:
Paikallisen kehittämisen strategiset toimenpide-esitykset 1 - 25
2.1. Suomen Kylät ry:n hallituksen toimenpide-esitykset
2.2. Suomen Kylät ry:n jaostojen yhteiset toimenpide-esitykset
2.3. Kylätoiminta / kyläjaoston toimenpide-esitykset
2.4. Korttelitoiminta / korttelijaoston toimenpide-esitykset
2.6. Kansainvälinen toiminta / kv-jaoston toimenpide-esitykset

LIITE: Perustietoa Suomen Kylät ry:stä

Saatteeksi

Paikallisuudella paremmaksi -ohjelma on järjestyksessään viides Suomen Kylät ry:n paikallisen kehittämisen ohjelma. Se kattaa toimintavuodet 2021 – 2024 ollen siten aikajanaltaan aiempia seitsenvuotisia ohjelmia lyhyempi. Edellisistä ohjelmista saatujen kokemusten perusteella on havaittu, että maailma ja sen myötä paikallisen kehittämisen toimintaympäristö voivat muuttua joiltain osin hyvinkin nopeasti. Esimerkkinä: Kukapa olisi edellisen ohjelman laadinnan aikaan vuonna 2014 osannut ennustaa vuoden 2015 suurta maahan muuttoaaltoa? Myös ilmastotietoisuus on lisääntynyt noista ajoista radikaalisti. Aiempaa lyhyemmällä aikajanelalla pyritään siihen, että paikallisen kehittämisen ohjelmat pysyisivät jatkossa aiempaa ketterämmin ajassa ja muutosten vauhdissa.

Nyt lukemasi *Paikallisuudella paremmaksi* -ohjelma on myös aiempia lyhyempi, millä pyritään ytimekkyyteen, helppolukuisuuteen ja tiiviiseen ilmaisuun.

Pääosan paikallisen kehittämisen ohjelmasta muodostavat Suomen Kylät ry:n hallituksen sekä sen nimeämien neljän valmistelevan jaoston eli kylä-, Leader-, kortteli- ja kv-jaostojen laatimat toimenpide-esitykset (luku 2.). Kukin ohjelman 25 toimenpide-esityksestä on perusteltu muutamalla virkkeellä ko. toimenpiteen alla. Kyseiset toimenpide-esitykset muodostavat ohjelman varsinaisen strategisen osuuden vuosiksi 2021 – 2021.

Suomen Kylät ry:n hallituksen laatimat toimenpide-esitykset käsittelevät laajempia paikallisen kehittämisen asiakokonaisuuksia ja tavoitteita. Eri jaostojen toimenpide-esitykset ovat puolestaan sellaisia, joissa paikallisen kehittämisen kannalta tärkeitä kehittämistavoitteita katsotaan kylätoiminnan, kaupunginosatoiminnan, Leader-toiminnan ja kansainvälisen toiminnan näkökulmista.

Suomen Kylät ry:n hallituksen linjauksen mukaisesti edellä mainitut neljää eri paikallisen kehittämisen toimijatahoa edustavat jaostot ovat osallistuneet syvällisesti Paikallisen kehittämisen ohjelman laadintaprosessiin. Tällä on haluttu varmistaa ennen kaikkea se, että prosessiin saadaan huomattava määrä eri alojen asiantuntemusta sekä monipuolista kehittämisenäkemyksiä. Arvokkaan panoksensa ohjelmaprosessiin on antanut yli viisikymmentä henkilöä paikallistoimijakentän eri tasoilta. Sittemmin ohjelmaa on hiottu laajemmalle paikallistoimijoiden joukolle järjestetyssä keskustelutilaisuudessa 22.10.2020, jonka jälkeen ohjelma on hyväksytty Suomen Kylät ry:n syyskokouksessa 26.11.2020.

Ohjelmaprosessin onnistumisen ehkä tärkein edellytys on se, että ohjelma onnistutaan kytkemään toimintaympäristöönsä ja kulloisessakin ajassa tapahtuvaan muutokseen. Ohjelman laadinnan ajankohta on ollut tässä suhteessa monella tavalla poikkeuksellinen koko maailmaa ravisuttavan Covid-19 -pandemian ja siitä aiheutuneen maailmanlaajuisen kaksoiskriisin takia. Kuten moni tietää, kiinalainen kriisiä kuvaava merkki koostuu kahdesta osasta, joista toinen merkitsee vaaraa ja toinen mahdollisuutta. Nykyisessä kriisissä piilee mahdollisuuksia paikallistoiminnan kannalta myös myönteisiin kehityskulkuihin, joita analysoimme lyhyesti luvussa 1.

Suomen Kylät ry:n hallituksen ja neljän jaoston puolesta inspiroivia lukuhetkiä kaikille eri aluetasojen paikallistoimijoille toivottaen

Petri Rinne
puheenjohtaja

Tuomas Perheentupa
kehittämisohtaja

Luku 1.

Muuttuva toimintaympäristö

Kevään 2020 aikana eskaloituneessa voimakkaassa kaksoiskriisissä (koronapandemia & talouden sakkaaminen) on nähtävissä paikallistoiminnan tavoitteiden kannalta myös joitain myönteisiä kehityskulkuja mm. yhteiskunnallista asenneilmastoa ja ihmisten käyttäytymistä ajatellen:

1. Paikkariippumaton työ eli etätyö on tullut pakon edessä tutuksi uusille ihmisille ja organisaatioille; siihen on totuttu ja sen tekemiseen opittu, samoin johtajat ovat joutuneet tottumaan etätyöyhteisön johtamiseen. Tämä tulee todennäköisesti muuttamaan työelämää jatkossa monissa organisaatioissa ja ammateissa. Myös ilmaston suojelelliset syyt ajavat etätyön lisääntymistä.
2. Maaseutu nähtäneen tämän kokemuksen jälkeen aiempaa parempana asuinpaikkana; huomataan maaseutuasumisen monet edut kuten väljyys ja edulliset asuntojen hinnat. Monet työntekijät lähteneet suurista kaupungeista etätyöhön tartuntariskin minimoidakseen mökeilleen ja kakkosasunnoilleen. Useiden alojen ammattilaiset ovat jo huomanneet, että etätyön – ainakin osittaisen - tekemisen myötä kakkosasuminen on mahdollista muuttaa ykkösasumiseksi. Maallemuutto suurkaupungeista on nouseva trendi ja kansainvälinen ilmiö, esim. Pariisi ja Los Angeles. Kaupungistumisen saturaatiopiste lähestyy, ja kriisi nopeuttaa tätä kehitystä.
3. Koululaisten etäopiskelukokemuksen kautta myös osittainen etäkoulu mallia Eskolan koulukokeilu saattaa tulla aiempaa paremmin ymmärretyksi ja hyväksytyksi. Osittaisella etäopiskelulla voi olla merkitystä nuorten koulunkäynnin kehittämiseen erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Erityisesti valinnaisten oppiaineiden (mm. harvinaisemmat kielet) riittävän ryhmäkoon aikaansaamiseksi kannattaisi hyödyntää digitalisaatiota nykyistä tehokkaammin useiden koulujen yhteistyönä.
4. Paikallisuuden ja paikallisen talouden arvostus nousee, kun globalisaatio näyttää kääntöpuolensa ja arvaamattomuutensa, mm. toimitusketjujen häiriöherkkyyys, kauppasotien eskaloituminen jne.
5. Jatkossa nähdään paremmin myös pienten yksikköjen edut, mm. pienet kaupungit ja lähikoulut. Kovin moni ei kriisin kestäessä ole mennyt mielellään isoihin kauppakeskuksiin päivittäistavaraostoksille. Suuret koulut sekä isot päiväkodit ja vanhusten hoidon yksiköt näyttävät poikkeusaikoina tartuntariskikeskittymiltä.
6. Kotimaisen tuotannon - erityisesti ruoantuotannon ja maatalouden, samalla maaseudun - arvo nousee. Varmuusvarastoinnin ja muunkinlaisen varautumisen merkitys ymmärretään aiempaa paremmin. Tämä näkyy selkeästi myös kotimaisessa luontomatkailussa ja retkeilyssä, mikä avaa uusia mahdollisuuksia kylämatkailulle.
7. Yhteiskunnan resilienssiin, toimintavalmiuden ylläpitämiseen, turvallisuuteen sekä riittävän nopeaan ja ennakoivaan reagoimiseen suhtaudutaan jatkossa aiempaa selvästi vakavammin.

→ *Maailman ja toimintaympäristön nopea muuttuminen saattavat tuoda merkittävää poliittista myötätuulta moniin Suomen Kylät ry:n ajamiin tavoitteisiin. On tärkeää pyrkiä hyödyntämään muuttuva toimintaympäristö ja asenneilmasto tehokkaasti kaikessa toiminnassa ja viestinnässä. Samalla voimme löytää vahvat perustelut paikallistoiminnan yhteiskunnalliselle merkitykselle sekä vakuuttaa yhteiskunnalliset päättäjät paikallistoiminnan tarpeellisuudesta myös heikkenevän julkisen talouden oloissa.*

Luku 2.

Paikallisen kehittämisen strategiset toimenpidesitykset

2.1. Suomen Kylät ry:n hallituksen toimenpidesitykset:

1. Otetaan monipaikkaisuus huomioon väestötilastoissa ja -ennusteissa

Väestötilastot eivät ota huomioon ihmisten lisääntyntä monipaikkaisuutta asumisessa ja työnteossa, koska nykyisin asukkaat voivat virallisesti olla kirjoilla vain yhdessä asuinkunnassa. Kirjoilla olon ja samalla myös väestötilastoinnin käytäntöjen vinoutuminen tuottavat todellisuudelle vierasta väestödataa ja väestöennusteita. Monet yhteiskunnalliset ja poliittiset päätökset perustuvat tästä syystä osin virheelliseen informaatioon ja siitä johdettuihin ennusteisiin. Vinoutuneen aineiston perusteella toteutetaan mm. julkisten palveluiden ja infrastruktuurin rakentamisen liiallista keskittämistä ns. kasvukeskuksiin. Suomen Kylät ry ryhtyy muiden keskeisten maaseututoimijoiden kanssa yhteistyössä ajamaan maamme sellaista väestötilastointikäytäntöä, joka ottaa paremmin huomioon maamme eri paikkakuntien todellisen väestötilanteen ja palvelutarpeen mukaan lukien kakkosasukkaat.

2. Kootaan maaseutujärjestöjen yhteistyöfoorumi ajamaan yhteisiä maaseutuintressejä

Sosiaali- ja terveysjärjestöillä samoin kuin urheilu- ja liikuntajärjestöillä on omat vakiintuneet ja yhteiskunnallisesti tunnustetut yhteistyöjärjestönsä/-fooruminsa ko. alojen vaikuttamisen ja keskinäisen yhteistyön kanavina. Eri alojen maaseutujärjestöiltä tällainen järjestöjen yhteinen vaikuttamis- ja yhteistyökanava toistaiseksi puuttuu, mistä johtuen vaikuttamistyö on kunkin järjestön omissa puitteissa tapahtuvaa ja siten osin hajanaista. Tämä vähentää maaseutujärjestöjen vaikuttamistyön painoarvoa ja uskottavuutta verrattuna yhteistyössä tehtävään laajempaan yhteiskunnalliseen vaikuttamistyöhön. Perustetaan eri alojen maaseutujärjestöjen yhteinen, vapaamuotoinen yhteistyöfoorumi ajamaan järjestöjen yhteisiksi kokemia asioita sekä edistämään vuoropuhelua ja yhteistyötä.

3. Perustetaan nuorten tulevaisuusjaosto Suomen Kylät ry:n hallituksen alaisuuteen

Tulevaisuustyö korostuu nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Se on tärkeä osa kaikkien neljän Suomen Kylät ry:n jaoston toimintaa. Lisäksi paikallisen kehittämisen jatkuvaksi uudistamiseksi ja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi perustetaan viidenneksi jaostoksi nuorten tulevaisuusjaosto, johon kootaan nuoria paikallistoimijoita. Jaosto

valmistelee ja tekee Suomen Kylät ry:n hallitukselle ajantasaisia ehdotuksia liittyen paikallisen kehittämiseen ja tulevaisuuteen suuntautumiseen erityisesti nuorten näkökulmasta.

2.2. Suomen Kylät ry:n jaostojen yhteiset toimenpide-esitykset:

4. Vahvistetaan maaseutua asumisen ja työn tekemisen paikkana

Käännetään julkisessa keskustelussa mm. maaseudun edulliset ja väljät asumisolot maaseudun valteiksi ja mahdollisuuksiksi sekä monipaikkaisuuden ajureiksi. Korostetaan julkisessa keskustelussa maaseutuasumisen vetovoima- ja pitovoimatekijöitä, mm. hajautettujen ratkaisujen resilienssi ja turvallisuus. Etätyön ja monipaikkaisuuden lisääntyminen tuovat maaseudulle eri ammattiryhmiä edustavia uusia asukkaita, mikä lisää sekä palveluiden kysyntää että tuotantoa.

5. Muokataan paikallisten toimijoiden laajasta verkostosta eri aluetasoinen paikkariippumattomuuden ja monipaikkaisuuden edelläkävijäorganisaatio

Kehitetään organisaatiossa digitaalista viestintää sekä etäyhteydellä tapahtuvaa yhteydenpitoa kaikilla eri tasoilla mahdollisimman kattavasti. Kytetään mukaan myös paikalliset kylä- ja muut ruohonjuuritason yhdistykset. Vahvistetaan järjestön digiosaamista koulutuksella ja neuvonnalla. Kyseessä on merkittävä työ- ja toimintatapakulttuurin muutos.

6. Edistetään hiilineutraalisuutta ja hillitään ilmastonmuutosta

Edistetään viestinnällä, konkreettisilla teoilla ja kulutusvalinnoilla kylien monipuolista lähituotantoa ja -palveluja sekä kylämatkailua. Kehitetään kylien energiaviisaita ratkaisuja, mm. kylätalojen energiaremontteja perustuen paikallisiin energialähteisiin (lämpöpumpputeknologia, aurinko- ja tuulivoima, puu) sekä kierto- ja jakamistalouteen. Järkeistetään päällekkäisiä kuljetustoimintoja ja liikkumista. Näin voidaan torjua ilmastonmuutosta, tehostaa ajankäyttöä ja lisätä liikenneturvallisuutta.

7. Kehitetään paikalliskehittäjien maakunnallista yhteistyöverkostoa

Leader-, kylä- ja kortteli- ja kv-toimijat tarvitsevat toisiaan. Yhdessä nämä muodostavat maanlaajuisen vahvan paikalliskehittäjäverkoston Suomen Kylät ry:n puitteissa. Valtakunnallisen jaostotoiminnan lisäksi toimijoiden välille on kehitettävä myös maakuntatasolla tiiviimpää ja vuorovaikutteista viestintää, mentorointia, opastusta ja koulutusta. Paikallisesti vilkas hanketoiminta avaa konkreettisia yhteistoimintamahdollisuuksia. Myös yhteistä edunvalvontaa on tehostettava. Ensiarvoisen tärkeää on vaikuttaa yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen -työryhmän kautta rakennerahastovarojen toimeenpanoon siten, että jatkossa korttelitoimintaan saadaan osaksi omaehtoista, Leader-periaatteiden mukaista kehittämisrahoitusta.

8. Tehostetaan paikallistoiminnan viestintää kaikilla tasoilla

Lisätään kylätoiminnan tunnettuutta valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti viestinnän eri keinoin. Maakunnallisiin ja paikallisiin kyläyhdistyksiin nimetään erityinen viestintävastaava. Viestintävastaavista kootaan valtakunnallinen kylätoiminnan viestintäverkosto, jonka kesken jaetaan hyviä viestintäkäytäntöjä ja koulutusta.

Leadersuomi.fi -sivusto uudistetaan vaikuttavuuden lisäämiseksi. Leader-slogania ja graafista ilmettä virkistetään yhteistyössä Verkostopalveluiden kanssa. Leader-

brändiperheeseen tuodaan mukaan myös Kala-Leader ja Nuoriso-Leader. Vaikuttavuuskampanjoita toteutetaan tukemaan uuden ohjelmakauden toimeenpanoa.

9. Parannetaan maaseutu-kaupunki -yhteistyötä

Lisätään yhteiskunnan ymmärrystä maaseudun ja kaupungin keskinäisriippuvuudesta tuottamalla ja jakamalla tietoa. Edistetään yhteiskunnallista keskustelua monipaikkaisesta elämäntavasta ja tuetaan kestävästä citymaalaisuudesta eli molemmat miljööt yhdistäviä elämäntapoja. Nostetaan keskusteltavaksi se, millä ehdoilla kaupungit hyödyntävät maaseudun luonnonvaroja ekologisen kriisin oloissa, ja miten kestävyyskäänne tehdään tasavertaisesti kaupunkilaisten ja maalaisten kesken. Jaetaan tietoa ja parhaita käytäntöjä kaupunkien ja maaseudun välillä verkostojen kautta.

2.3. Kylätoiminta / Kyläjaoston toimenpide-esitykset:

10. Muodostetaan kylien yhteisöllisistä tiloista paikallisia monipalvelukeskuksia

Kylätalojen ja muiden kylien yhteisöllisten tilojen yhteyteen kootaan paikallisten tarpeiden mukaan kylien kannalta keskeisiä palveluja. Nämä toimivat myös toiminta- ja logistiikkakeskuksina. Kehitetään näiden roolia paikallisina valmiuskeskuksina. Tällöin ne toimivat viranomaisien ja kunnan yhteistyökumppaneina antaen viranomaisille mm. ajankohtaisen tilannepäivityksen.

11. Toteutetaan kylien lähipalveluja älykkäästi ja uusien keinoin

Hyödynnetään älykkäästi digitalisaatiota ja paikkariippumattomuutta palvelutuotannossa, esimerkkeinä lähi-/etäkouluratkaisut sekä eri logististen tarpeiden yhdistetyt kuljetusratkaisut. Edellytyksenä ovat nopeat verkkoyhteydet, joiden rakentamiseen on panostettava. Suositellaan paikallisten tuotteiden ja palveluiden käyttämistä. Paikallistaloutta vahvistetaan myös yhteiskunnallista yrittäjyyttä kehittämällä. Hyödynnetään kylien olemassa olevaa rakennuskantaa älykkäästi.

12. Vahvistetaan kylätoiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta

Nostetaan kyläyhdistysten profiilia maakunnallisina ja paikallisina vaikuttajina, ennakoijina, aloitteentekijöinä ja asioiden valmistelijoina, edunvalvojina sekä asukkaiden yhteisenä äänenä. Tämän saavuttamiseksi kannustetaan perustamaan kuntakohtaisia kyläfoorumia ja paikalliset kyläsuunnitelmat pyritään saamaan osaksi kuntasuunnitelmia. Kylätoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeisiä painopistealueita ovat mm. palvelutaso, turvallisuusasiat, työllistäminen ja kylien työllistämismallien parantaminen sekä maahanmuuttoon liittyvän integraation edistäminen.

13. Käynnistetään seuranta- ja tutkimuksia tehtyjen päätösten vaikutuksista

Käynnistetään puolueettomia seuranta- ja tutkimuksia tehtyjen keskeisten päätösten seurauksista, saavutetuista todellisista kustannussäästöistä sekä eduista ja haitoista. Aiheina ovat ainakin kouluverkon sekä muiden asukkaille välttämättömien päivittäisten palveluiden keskittämisen seuraukset. Suomen Kylät ry ja eduskunnan kylätoimintaverkosto toimivat ko. tutkimusten taustatutkimus- ja yhdessä Maaseutupolitiikan neuvoston ja tutkimuslaitosten kanssa.

14. Vahvistetaan paikallista yhteistyötä ja osallisuutta

Paikalliskehittämisen tehostamiseksi yhteistyötä kuntien ja yhdistysten ja myös maakuntien välillä tiivistetään kokoamalla hyviä innovaatioita ja osallistamalla paikallisia

yhdistyksiä ongelmien ratkaisemiseen (vrt. kumppanuussopimukset Ruotsissa). Kannustetaan jokaista kuntaa ja maakuntaa nimeämään järjestöhdysenkilön.

15. Kokoikaistetaan kyläasiamiesten työ

Jokaisessa maakunnassa tulee olla vähintään yksi kokoaikainen kyläasiamies. Tavoite mahdollistetaan nostamalla kylätoiminnan valtionapu 1,6 – 2 miljoonaan euroon. Hyödynnetään eduskunnan kylätoimintaverkoston asiantuntemusta tavoitteen toteuttamisessa. Kylätoiminnan taloudellista pohjaa vahvistetaan myös muilla keinoin, esimerkiksi hankerahoituksella, omatoimisella varainhankinnalla ja palvelutoiminnalla.

2.4. Korttelitoiminta / Korttelijaoston toimenpide-esitykset:

16. Osallistetaan kaupunkilaisia ruokahuollon monipuolistamiseen

Edistetään keskustelua ruokajärjestelmästä ja kuluttajien mahdollisuudesta vaikuttaa ja osallistua siihen. Kehitetään kokeilu- ja pilottihankkeita esimerkiksi kaupunkiviljelystä, kumppanuusmaataloudesta, maalaismarkkinoista ja REKO-renkaista. Selvitetään, voidaanko TöitäSuomesta.fi -alustaa kehittää siten, että se mahdollistaa popup -tyyppisen yhteisöllisen talkootyön maaseudun ruoantuotannossa.

17. Tuetaan kaupunkilaisten järjestäytymisen ja toiminnan monimuotoisuutta sekä yhteistyötä

Kaupungeissa on sekä perinteisesti vahvoja yhdistyksiä, seuroja ja järjestöjä, mutta myös uusia, ketteriä ja pop-up-tyyppisiä vapaita toimintaryhmiä, joita kutsutaan kaupunkiaktivismiksi tai neljänneksi sektoriksi. Edistetään hyvien toimintatapojen mallintamista ja levittämistä kaikessa kansalaistoiminnassa. Kehitetään kolmannen ja neljännen sektorin suhteita ja yhteistyötä. Edistetään ja juurrutetaan kokeilukulttuuria ja yhteishankkeita julkisen vallan, yritysten ja kansalaistoimijoiden kesken.

18. Tuetaan kansalaislähtöistä kaupunkikehittämistä, jotta se luo voimavaroja, sosiaalisia innovaatioita ja resilienssiä

Vaikutetaan kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen rahoituksen lisäämiseksi ja rahoitusalueiden laajentamiseksi kaupungeissa EU:n ohjelmakaudella 2021–27. Vaikutetaan muissa verkostoissa, esimerkiksi yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen yhteistyöverkostossa (YPK), kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen yhteistyöverkostossa (KaKe) ja kaupunkipolitiikan kehittämisverkostoissa sekä eduskunnan kylätoimintaverkostossa. Etsitään, kootaan ja jaetaan tietoa erilaisista tukimuodoista kaupunkilaisten omaehtoiseen toimintaan sekä kyliä ja kortteleita yhdistäviin hankkeisiin. Parannetaan viranomaisten valmiuksia hyödyntää kansalaistoimintaa esimerkiksi resilienssin kasvattamiseksi.

2.5. Leader-toiminta / Leader-jaoston toimenpide-esitykset:

19. Turvataan Leader-toiminnan jatkuvuus ja rahoitus

Koko Suomi tulee olla Leader-toiminnan piirissä ja toiminnan rahoitus täytyy säilyttää vähintään ohjelmakauden 2014-2020 tasolla. Leader-toimintatapaa tulee levittää aiempaa vahvemmin myös kaupunkeihin. Leader-jaosto tekee aiempaa ennakoivampaa ja vuorovaikutteisempaa yhteistyötä Leader-ryhmien ja hallinnon välillä voidakseen vaikuttaa tehokkaasti Leader-toiminnan olosuhteiden myönteiseen kehittymiseen. Yhteistyötä tehdään tiiviisti myös Kuntaliiton, maakuntaliittojen, kuntien ja eduskunnan

kylätoimintaverkoston kanssa. Suunnitelmallinen vaikuttavuusviestintä tukee eduntekemistä.

20. Vahvistetaan Leader-ryhmien aluekehittäjäroolia

Leader-ryhmä on sekä rahoittaja että kehittäjä. Aluekehittäjäroolin vahvistaminen edellyttää Leader-ryhmiltä verkostojen laajentamista sekä kumppanuuksien vahvistamista ja toiminnan rahoituspohjan monipuolistamista. Leader-strategioissa tulee asettaa kunnianhimoisia vaikuttavuustavoitteita oman alueen kehittämiseksi. Verkostojohtajuustaitoja ja verkostokyvykkyyttä vahvistetaan järjestämällä soveltuvaa koulutusta esimerkiksi yhteistyössä Verkstopalveluiden kanssa.

21. Monimuotoistetaan Leader-ryhmien rahoitusta haavoittuvuuden hallitsemiseksi

Leader-jaosto tukee Leader-ryhmiä toimintansa rahoituspohjan monipuolistamisyrittämissä. Leader-ryhmien kokemustenvaihtoa Maaseutuohjelman ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämisestä edistetään ja jo käytetyistä ulkopuolisista rahoituslähteistä laaditaan selvitys. Rakennerahastoja ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä tulee hyödyntää erityisesti kaupunkialueilla paikallisen kehittämisen ja Leader-toimintatavan edistämiseksi. EU:n kansainvälisiä rahoitusohjelmia on hyödynnettävä maaseudun kehittämistyössä monipuolisesti ja rahoitusmahdollisuuksiin liittyvää viestintää kehitettävä.

2.6. Kansainvälinen toiminta / KV-jaoston toimenpide-esitykset:

22. Osallistutaan EU:n käynnistämään Älykäs Kylä -prosessiin

Suomen Kylät ry on mukana ENRD:n älykäs kylä- työryhmässä sekä ”Smart Villages in the 21st Century” -projektissa, jossa kylien määritelmää, työkaluja, älykäs kylä -prosesseja ja maakohtaisia käytäntöjä EU-maissa kartoitetaan. Saatu tieto ja osaaminen on kylien käytössä ja tukee Suomen Älykäs Kylä -strategiaa sekä kyläjaoston esittämiä toimenpiteitä.

23. Tuetaan kylien kehittämistä Euroopassa ja EU:ssa

Suomen Kylät ry on jäsen ERCassa ja PREPAREssa sekä osallistuu aktiivisesti eurooppalaisen maaseutuparlamentin (ERP) työhön webinaarein tai hankkeiden kautta. Suomen Kylät pilotoi yhdessä muiden pohjoismaiden kanssa paikallisdemokratian ja paikallisyhteisöjen kehittämistä. Osallistuminen ERCAn, PREPAREn sekä ERP:n työhön tukee vaikuttamistyötä sekä lisää osaamista ja verkostoitumista kylien hyväksi.

24. Vahvistetaan ja yksinkertaistetaan Leader-toimintaa

Suomen Kylät ry on edustettuna ELARDissa eli eurooppalaisessa Leader-ryhmiä edustavassa yhdistyksessä. Jäsenyyden kautta Suomen kylät toimii aktiivisesti toiminnan kehittämisessä, laajentamisessa ja säädösten yksinkertaistamisessa. Suomi hyötyy ELARDin vaikuttamistyöstä, verkostoista sekä tietotaidosta, joita välitetään Suomen Leader-ryhmille.

25. Lisätään yhteistyötä Euroopan ulkopuolella

Suomen Kylät ry on mukana rakentamassa ja luomassa uusia Euroopan ulkopuolisia maaseudun kehittämisverkostoja ja kumppanuuksia. Kiina-yhteyttä ja Leader-tietotaidon levittämistä jatketaan yhteistyössä ELARDin kanssa. Afrikka yhteistyössä tuetaan ja toimitaan asiantuntijoina EU-komission ”LEADER in Africa” -aloitteessa. Yhteistyö

Euroopan ulkopuolisilla alueilla lisää suomalaisen kylätoiminnan näkyvyyttä ja tukee paikallisen kehittämisen vientiosaamistamme.

Perustietoa Suomen Kylät ry:stä

Suomen Kylät ry - Finlands Byar r.f. on kylä- ja Leader-toimintaa sekä paikallista kehittämistä edistävien verkostojen yhteistyöjärjestö. Jäseniä ovat paikallista kehittämistä edistävät valtakunnalliset järjestöt, kaikki Leader-ryhmät ja maakunnalliset kyläyhdistykset, maakunnan liittoa sekä kylä- ja kaupunginosayhdistyksiä. Sekä suomen- että ruotsinkielinen toiminta kuuluvat yhdistyksen toimialaan, joka kattaa koko maan. Suomen Kylät ry edistää Suomen kaikkiaan noin 4 000 kylän, 19 maakunnallisen kyläyhdistyksen ja 54 Leader-ryhmän paikallislähtöistä kehittämistyötä. Yhdistys toimii valtakunnallisena yhteistyöjärjestönä kylien kehittämisessä sekä asukkaiden elinolojen ja hyvinvoinnin edistämässä.

Suomen Kylät ry:n missio: *Suomen Kylät ry on paikalliskehittämisen eduntekijä, jonka tavoitteena on paikallisyhteisöjen ja niiden asukkaiden hyvinvoinnin sekä osallisuuden edistäminen.*

Toiminnan visio vuoteen 2030 mennessä: *Paikalliskehittäjien valtakunnallinen järjestö Suomen Kylät ry kokoaa yhteisölähtöistä kehittämistyötä tekevät, eri aluetasojen toimijat työskentelemään yhdessä paikallisyhteisöjen ja niiden asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen kattaa koko Suomen ja kaikki suomalaiset ilman maaseudun ja kaupungin rajaa. Maaseutupolitiikan rinnalla otetaan vastuuta myös sosiaali-, työvoima-, ympäristö- ja aluepolitiikan haasteista.*

Toiminnan uudet avaukset liittyvät uuden valtakunnallisen Paikallisen kehittämisen ohjelman toteuttamiseen vuosina 2021-24, nuorten tulevaisuusjaoston perustamiseen, kehityskeskusteluprosessin käynnistämiseen maakunnallisten kyläyhdistysten kanssa sekä yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen laajentumiseen kaupunkeihin. Lämpileikkaavina teemoina ohjelmassa ovat kestävä kehitys, uudistuminen ja nuorten saaminen mukaan toimintaan.

Suomen Kylät ry tuottaa paikalliseen kehittämiseen liittyviä sähköisiä uutiskirjeitä, some-sisältöjä sekä printtimedian liitelehtiä, esitteitä ja muuta aineistoa. Koronapandemian haasteisiin on reagoitu lisäämällä paikalliskehittäjien valmiuksia etätö- ja etäkokoustekniikoiden käyttöönottoon; tämä tärkeä työ jatkuu myös vuonna 2021. Viestintää toteutetaan monikanavaisesti hyödyntäen sekä omia että yhteistyötahojen kanavia. Järjestön omia kanavia ovat suomenkylat.fi -verkkosivut sekä sosiaalisen median tilit Facebookissa, Twitterissä, Instagramissa ja Youtubessa (@suomenkylat). Järjestön kanavien lisäksi käytössä on leadersuomi.fi -sivusto ja Leader – Paikallisesti kehittäen - Facebook-sivu Leader-viestintään sekä Avoimet kylät -tapahtuman kanavat www.avoimetkylat.fi, Avoimet kylät -Facebook-sivu ja Avoimet kylät -Instagram-tili. Suomen Kylät ry on reagoinut muuttuviin työskentelytapoihin ja etätöön laajentumiseen koronakriisin seurauksena. On rakennettu mm. oma studiotila, josta voidaan tehdä videointeja, etäkokouksia, etäkoulutuksia ja podcasteja.

Näkyviä tapahtumia ovat yhdessä yhteistyöverkostojen kanssa järjestettävä Valtakunnallinen Maaseutuparlamentti Vuoden Kylä -valintoineen 1.-2.10.2021 Kurikassa, vuosittain kesäkuun alkupuolella järjestettävä Avoimet Kylät -tapahtuma, eduskunnan kylätoimintaverkoston miniseminaarit, kahdesti vuodessa järjestettävät Kylätoiminnan

koulutus- ja neuvottelupäivät sekä Leader-parlamentti. Yhteiskunnallisen vaikuttamisen tukena toimii osaltaan eduskunnan kylätoimintaverkosto, jossa on laaja edustus eri puolueista.

Suomen Kylät ry:llä on laajaa sosiaali-, maaseutu- ja työllisyyspoliittista hanketoimintaa. Lisäksi käynnistymässä on kylien turvallisuusosaamista edistävä valtakunnallinen hanke. Hanketoiminta muodostaa Suomen Kylät ry:n kokonaisrahoituksesta ja henkilöstöstä noin kaksi kolmasosaa. Leader-asiamiestoiminta tuotetaan Leader-ryhmien yhteisellä ostopalvelurahoituksella. Kylätoiminnan valtionavulla työskentelee Suomen Kylät ry:ssä neljä työntekijää. Kylätoiminnan valtionapu, joka valtion budjetissa vuodelle 2021 on 1,1 miljoonaa euroa, jaetaan kaikkiaan 21 kylätoimintaorganisaation eli keskusjärjestö Suomen Kylät ry:n, 19 maakunnallisen kyläyhdistyksen sekä ruotsinkielistä toimintaa harjoittava Svenskfinslands Byarin kesken.

Suomen Kylät ry on jäsenenä useissa eurooppalaisissa maaseudun yhteistyöjärjestöissä, kuten ERCAssa (European Rural Community Alliance), ELARDssa (European LEADER Association for Rural Development), ECOLISEssä (European network for community-led initiatives on climate change and sustainability), Euroopan älykkäiden kylien verkostossa, HNSLssa (Hela Norden ska Leva) ja PREPAREssa (Partnership for Rural Europe). Suomen Kylät ry auttaa voimavarojensa puitteissa jäsenistöään ja verkostojaan uusien kansainvälisten yhteyksien löytämisessä sekä toteuttaa tavoitteellista eduntekemistä kansainvälisillä areenoilla.

Suomen Kylät ry:n jäsenjärjestöjen lukumäärä vuoden 2020 lopussa on yhteensä 119.

Katso myös [Suomen Kylät ry:n Kestävän kehityksen sitoumus](#)